

SARIYER BELEDİYESİ

DEĞİŞEN TARİHLER, DEĞİŞMEYEN SONUÇLAR

FELAKENTLER

GİRESUN RİZE KASTAMONU BARTIN KARABÜK SİNOP

S A R I Y E R B E L E D İ Y E S İ

Batı Karadeniz SEL FELAKETİ Raporu

11 AĞUSTOS 2021

Yaşanan felaketlerin kader olmadığı,
zamanında alınacak önlemler ile engellenebileceği gerçeğiyle
yaşamını yitiren bütün yurttaşlarımızı
saygıyla anıyoruz.

YOLCU

...

Derim ki sana :

Nehirler boyu git

Nerelerde ve niçin durgundur nehirler,

nerelerde ve niçin hırçındır nehirler,

nerelerde ve niçin mendereslidir,

nerelerde ve niçin çağlayanlı ve de çavlanlıdır nehirler,

gözlerinle gör, duy kulaklarınla

Gör ve duy ki, nasıl varır nehirler denizlere.

Derim ki sana :

Denize varmaktır amacı nehrin, denize varmak, ey yolcu

Büyükse dağ, aşamıyorsa üstünden nehir, dolanır çevresini dağın.

Büyükse kaya, söküp atamıyorsa nehir, birikip birikip taşar

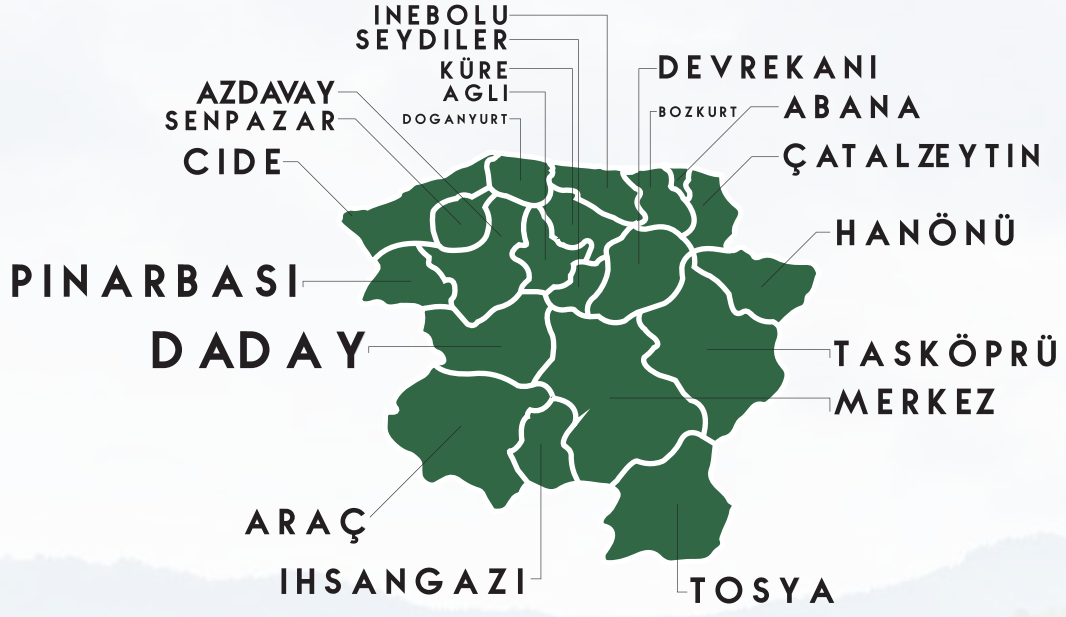
üstünden, dolanır yanını yöresini. Yokuşsa yolu, koşamıyorsa

menderesler çizer nehir. Uçurum çıkarsa önüne, kapıp bırakır kendini

nehir, açar kanatlarını; varır varacağı yere, oraya denize

...

Hasan Hüseyin KORKMAZGİL

Yol Haritası

**5 GÜN, 4 İL, 15 İLÇE, 5 KÖY,
20 FARKLI NOKTADA İNCELEME, 3000 KM**

KASTAMONU

- Taşköprü
- Pınarbaşı
- Çatalzeytin,
- Azdavay
- Abana
- İnebolu + Özlüce
- Bozkurt + İlişi
- Doğanyurt
- Daday
- Cide

SİNOP

- Ayancık

KARABÜK

- Safranbolu

BARTIN

- Amasra
- Kumluca
- Akörensöküler
- Zafer
- Abdipaşa
- Düzmeşe

İBB HEYETİ KATILIMCILAR:

- 1- Şükrü GENÇ İBB Meclis Üyesi ve Sarıyer Belediye Başkanı
- 2- Baki AYDÖNER İBB Siyasi İşlerden Sorumlu Başkan Danışmanı
- 3- Bülent AKKÖSE İBB Yerel Yönetimlerden Sorumlu Başkan Danışmanı
- 4- Mustafa ERATA İBB Bağımlılıkla Mücadele ve Rehabilitasyon Müdürü
- 5- Emel TIĞLI İBB ve Bakırköy Meclis Üyesi
- 6- Fatoş HAMZALI İBB ve Şişli Meclis Üyesi
- 7- Görkem KURŞUN İBB ve Sarıyer Meclis Üyesi
- 8- Akın GÜRKAN İBB ve Tuzla Meclis Üyesi
- 9- Sergen AĞAN İBB Grup Başkanvekili Asistanı
- 10- Erkan ÖZKAYA Küçükçekmece Meclis Üyesi

ZİYARET YAPILAN AFET BÖLGELERİ:

- ◆ Sinop Ayancık İlçesi
- ◆ Kastamonu Çatalzeytin İlçesi
- ◆ Kastamonu Bozkurt İlçesi ve İlişi Köyü
- ◆ Kastamonu Azdavay İlçesi
- ◆ Kastamonu İnebolu Özlüce Köyü
- ◆ Bartın Kumluca Zafer ve Akören Köyleri
- ◆ Bartın Abdipaşa Düzmeşe Köyü

ZİYARET YAPILAN KURUM VE YERLER:

- ◆ Ayancık Belediye Başkanlığı – Taşköprü Belediye Başkanlığı
- ◆ Çatalzeytin Belediye Başkanlığı
- ◆ Daday Belediye Başkanlığı
- ◆ Pınarbaşı Belediye Başkanlığı – İnebolu Özlüce Halk Toplantısı
- ◆ Doğanyurt CHP İlçe Başkanlığı
- ◆ Cide Belediye Başkanlığı
- ◆ Amasra Belediye Başkanlığı
- ◆ Safranbolu Belediye Başkanlığı

Merkez

D010

BOZKURT

Ülke tarihinin gördüğü -belki de- en büyük sel felaketini yaşayan ilçe Bozkurt. 150 metre olması gereken dere genişliğinin 15 metreye düşürülmesi sonucu insan eliyle gelen felaket.

Ayancık'ta olduğu gibi dere yatağı yanına kurulan tomruk deposu. Suyun önüne katıp götürdüğü tomruklar ve oluşturdıkları set sonucu yaşanan büyük acılar.

Üstte 1999 / Altta 2021
Kastamonu Bozkurt İlçesi

ÖNCE

SONRA

İklim değışikliği, bütün afet bölgelerinde aynı cümleyle kendisini gösterdi:

"Daha önce böyle bir yağış görülmedi"

Batı Karadeniz'de yaşanan afetlerin temel sorunu; insan eliyle doğaya verilen zarar. "Doğa intikam alıyor" cümlesi doğru değil. Çünkü doğa kendi yasalarında işlemeye devam ediyor.

İklim değışikliği sonucu artacak yağış miktarı hesaba katılmadan, kimi yerde uzmanların görüşü alınmadan yapılan menfezlerin tıkanması, önüne set oluşturulacak nedenler yaratılması ve dere yataklarına inşa edilen yapılar felaketin kısa özeti.

Kastamonu Bozkurt Felaketi Yaşadı

Gündem, Doğru Yerleşim Planı Olmalı

Selden en çok etkilenen noktalardan biri de Kastamonu'nun Bozkurt İlçesi oldu. İTÜ'lü bilim insanlarının yayınladığı raporda, "İklim değışikliğinden önce doğru yerleşim planlaması gündemde olmalıdır" denildi.

Onlarca Hayat Söndü

Afetin ardından 80'e yakın
yurttaş hayatını kaybetti,
kayıp 25 kişiyi arama
çalışmaları ise devam ediyor.

Şehirler Enkaza Döndü

Ezine Çayı'nın taşması
sonucu oluşan sel, dere
yatağına kurulmuş
depoda tutulan
tomrukları önüne katıp
sürükledi, bir çok ağacı
devirdi.

**Göz göre
göre geldi.
Umutlar, anılar
ve hayatlar
yok oldu.**

BOZKURT İLÇE İÇİ

CHP LİDERİ KEMAL KILIÇDAROĞLU:

Nasıl yapılaşmaya izin verilir?

Dere kenarlarında yapılaşmaya izin vermemek lazım. Sekiz katlı bina çökmüş, yanındaki yurt binası çökmüş. Bu selin geldiği, yağmurun yağdığı belli. Karadeniz yüz yıllardır bu gerçeği yaşıyor. Nasıl dere kenarlarına yapılaşma izni verilir? Belediye başkanlarının ders çıkarması lazım. Bozkurtlulara geçmiş olsun, Allahtan rahmet diliyoruz, yaralarımızı müşterek

sarıyoruz. Yaraları sarmak için A partisi, B partisi diye bakmıyoruz. Bu ülkede kim olursa olsun birlikte yaşıyorsak, o sorunları çözmek hepimizin ortak görevidir. Belediye başkanı da bunu doğru kabul etti. İnşallah Türkiye gerekli önlemleri zamanında ve felaketi bilerek önceden alır can kayıpları yaşamayız. Bu konuda herkesi duyarlılığa davet ediyorum."

Sarıyer Belediye Başkanı Şükrü Genç;

“Kırk yıldır mesleğim nedeniyle alandayım ama ben böyle bir felaket görmedim. Dere yataklarına bu binaları yapanların vebali çok büyük.”

**Karadeniz
yüz yıllardır
bu gerçeği
yaşıyor.**

**“Belediye
Başkanlarının
ders çıkarması
lazım.”**

İNEBOLU - ÖZLÜCE KÖYÜ

Bize doğruları anlatan yok!

**İrtibatın koptuğu
köyler var!**

İnebolu ilçesine bağlı Özlüce Köyü'nde yaşayan vatandaşlar müdahalenin çok geç gelmesi, araç – gereç desteği olmamasından şikayet ederken, aynı zamanda iklim değişikliği, yağışların artma ihtimali gibi gelişmelerden doğru ve yeterli bilgilendirilmediklerini söylediler.

Yaşlı bir kadının sel sularına kapılarak kaybolduğu ve cansız bedenine sadece kazma ve küreklerle yapılan arama çalışmalarıyla vatandaşların ulaştığı Özlüce'nin civar köylerinde şartların daha ağır olabileceği, irtibatın kopması nedeniyle bilgi alınamadığı iletildi.

Biz bu kafayla değil Avrupa Birliği, Karabük'ten öte gidemeyiz!

Biz köylüyüz. Halkımız devletine çok düşkün ama okumuş bazı mühendislerimiz köylüyü çok cahil görüyor. Bu arazinin ilk temelini atan benim. Buraya menfez yapmışlar. Muhtarı da götürdüm ve bak mühendisim dedim sen buraya bu menfezi yapmışsın ama burada zamanında kamyonlar sele gitti derelerden taş toplarken dedim. Bu menfez bire bir buçuk. Buradan insan geçmiyor dedim. Onlarda proje böyle dedi. Muhtara dedim yardım edin biz bunu yapalım. Mühendis muhtarı da aldı, "Avrupa Birliğine gireceğiz cahil köylü ile olmaz" dedi. Ya dedim sana bir şey söyleyeceğim bak çalışıyorum burada yarın bir gün attırırsın beni işten istiyorsan.

Peki ben cahilim, dedim. Gâvur zamanında gelmiş yapmış 116 sene önce. Her birisi 1 metre ve 70 cm büyüklüğünde taşlarla. 5 tane göz yapmış her birinden uçak geçer dedim. Sen buraya bire bir buçuk menfez yapıyorsun, bunla bırak Avrupa Birliği'ni Karabük'ten öte geçemeyiz dedim. Ondan sonra buraya gelip 2 tane menfez daha yaptılar. İstersen 10 tane yap farketmez. Bu çapta ne olursa olsun çözemez.

Şaban Ergün

Şu anda yine
söylüyorum
Bartın Barajı
yıkılacak! Eğer
buralarda su
oyalanmasaydı
baraj yıkılmıştı.

İŞTE 116 YIL ÖNCE
YAPILAN O KÖPRÜ

1. Menfez

**1 numaralı alana yapılan
bire bir buçukluk
menfezlerin suyu
taşıyamaması sebebiyle
su, yolun üstünden
taşarak iki numaralı
alana geçti ve yolun
çökmesine neden oldu.**

2. Menfez

Kastamonu

Çatalzeytin'de köprü denize karıştı

Kastamonu Çatalzeytin'de selin yıktığı köprü denize karıştı. İki yaka arasında kopan bağlantı temel hizmetlerin gitmesini zorlaştırırken, cenazelerin kaldırılmasına engel oldu.

Köprünün ve yolların çökmesiyle 32 köye ulaşım kapandı. Bir kişi sel sularına kapılarak hayatını kaybetti.

Çatalzeytin'de deniz çamur rengini alırken, tomrukların denize ulaştığı görüldü.

Azdavay'da köprü çöktü iki yaka bağlantısı koptu

Bir evin yıkıldığı, 50 evin zarar gördüğü Kastamonu Azdavay Merkez'de en önemli sorun yıkılan köprü ile iki yaka arasındaki bağlantı sorunu oldu. Zarar

gören evler için temel ihtiyaçların bir ev için ne gerekiyorsa onlar olduğu bildirildi. İlçe sakinleri yağan yağış miktarına dikkatleri çekti.

“Nereden Nereye” dedirten yerdeyiz

Cumhuriyet’in konağı 95 yıldır dimdik ayakta

Kastamonu Daday ilçesinde 1926 yılında yapılan konak, 2014 yılında ilçede yaşanan sel felaketinden hasar almadan kurtuldu. İnşası sırasında alt katında oluşturulan delikler ile suyun akması sağlanmış, hava alması sayesinde

çabuk kuruyabilmiştir. Neredeyse 100 yıl sonra Batı Karadeniz’de yaşanan sel felaketi nedeniyle çöken ve kullanılamaz binaları düşündüğümüzde nereden nereye geldiği sorgulanmalıdır.

Pınarbaşı

Çatalzeytin

İnebolu Özlüce Köyü

KUMLUCA BARTIN YOLU

BARTIN Kumluca Zafer Köyü

Taşkınların genel sorunları nelerdir?

- DOĞANIN İŞLEYİŞİNE UYGUN PLANLAMA YAPMIYORUZ.
- ÇEVRE SORUNLARINI BÜTÜNLÜKLÜ OLARAK KRİTİK ETMİYORUZ.
- YAŞANANLARI DOĞA VE İNSANLIK ADINA SORGULAMIYORUZ.
- İNSAN OLARAK EKOSİSTEMİN SADECE BİR PARÇASI OLDUĞUMUZU KABUL ETMİYORUZ.
- SIRTIMIZI TEKNOLOJİYE DAYAMIŞ OLSAK DA, DOĞAYA KARŞI MÜCADELEYİ SONUNDA KAYBEDECEĞİMİZİ ANLAMİYORUZ.

ÖNERİLERİMİZ:

Bölgede taşkınlardan korunma anlayışının ve öncelikli tedbirlerin yeniden gözden geçirilmesini gerekli kılmaktadır. Su Politikaları Derneği'nin konu ile ilgili kısa teknik değerlendirmesi ve analizi aşağıda sunulmuştur:

1. Bölgede taşkınla mücadele ve alınması gerekli önlemlerin öncelikli çıkış noktası "Taşkınlarda hiçbir can kaybının yaşanmamasını sağlamak" olmalıdır.
2. Gerçekleşmeden önce gerekli tedbirler alınarak taşkınların olumsuz etkisinin azaltılması, can kaybının hiç yaşanmaması, mal kaybının ise asgari düzeye indirilebilmesi hedeflenmelidir.
3. Bu kapsamda Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Pilot Alt Havzalarda Kurulması Projesi hızla tamamlanmalıdır.

4. Karadeniz'deki tüm riskli yerleşim alanlarında yaşayanlara taşkın uyarısı sonrasında yapılması gerekenlerle ilgili uygulamalı zorunlu eğitim verilmelidir.

5. Özellikle kıyıya yakın bölgelerde dere yataklarının su taşıma kapasitelerini azaltan doğal veya suni birikimlerin periyodik olarak temizlenmesi sağlanmalıdır.

6. Karadeniz'de birçok kentte olduğu gibi Ayancık, Bartın, Bozkurt da kent merkezlerinden geçen derelerin denize çıkışlarına yakın bölgelerde bulunmaktadır. Bu derelerin denize çıkış ağızları çoğu kez deniz tabanındaki kum hareketi ile dolup tıkanmaktadır. Bu durum taşkınların geriye basmasına ve kentlerde taşkın suyu derinliğinin hızla artmasına neden olmaktadır.

Taşkın görüntülerine bakıldığında Ayancık, Bartın ve Bozkurt'da bu durumun gerçekleşmiş olduğu düşünülmektedir.

7. Karadeniz'de bu durumdaki tüm kentlerimizde "Dere yatakları ve denize çıkış ağızları"nın mevcut durumu incelenmelidir. Bu incelemeler periyodik olarak ilgili kamu kurumu tarafından yapılmalı ve rapora bağlanarak ilgili bakanlığa bildirilmelidir.

8. SYGM tarafından hazırlıkları tamamlanan Taşkın Yönetim Planlarının ivedilikle uygulamaya dahil edilmesi ve sıkı takibinin sağlanmasında fayda görülmektedir.

9. Meteorolojik karakterli taşkın ve sellerin, kuraklık afeti ile birlikte değerlendirilmesi, taşkın ve kuraklığı oluşturan koşulların kapsamlı olarak irdelenmesine ihtiyaç vardır.

10. Bu konu yakında TBMM gündemine gelecek olan Taşkın Kanunu taslağında aşağıdaki gibi yer almaktadır: Akarsu veya kuru derelerin denize veya göle çıkış yapıları MADDE 19 - (1) Akarsu veya kuru derelerin denizle veya göle birleştikleri kısma yapılacak denize çıkış yapısı, iskele, liman, mendirek, mahmuz ve dalgakıran gibi yapılar hususunda taşkın riski açısından Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü uygun görüşü alınır. Bu bölgelerde taşkın riski oluşturan veya taşkın riskini artıran yapılara izin verilmez.

11. TBMM gündemindeki Taşkın Kanun tasarısı hızla yasalaşmalıdır. Kanun taslağında yer alan taşkın riski ortaya çıkaracak tecavüz veya müdahalelerin önlenmesi ve yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlarda kamulaştırmaların acil olarak yapılması sağlanmalıdır.

12. Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlatılan "Batı Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı" 2019 yılında tamamlanmıştır. Buradaki önerilerin bir an önce uygulamaya geçirilmesi gereklidir.

13. Sinop Ayancık taşkınında çok sayıda kütüğün sürüklendiği ve bunların özellikle köprü açıklıklarını tıkayarak taşkın etkisini artırdığı görülmüştür. Bu nedenle özellikle bu kütüklerin hazırlandıktan sonra depolandığı yerlerin taşkın sularının sürüklenme riskinden uzak bölgeler olması büyük önem taşımaktadır.

14. Özellikle MGM'nin sel ve heyelan uyarıları sonrasında bu depo alanlarının yerlerinin kontrol edilerek gerekirse yerlerinin değiştirilmesi sağlanmalıdır

15. Taşkın erken uyarı sisteminin öncüsü taşkın tahminidir. Bu tahminler ancak mühendislik hidrolojisi lisans ve/veya master eğitimi almış belgeli meteoroloji mühendisleri tarafından güvenilir bir şekilde yapılabilir. Bu konuda yaşanan koordinasyonsuzluk ortadan kaldırılmalı ve MGM bu konularda sorumluluk almalıdır. Su Yönetimi Genel Müdürlüğü taşkın tahmin ve erken uyarı konusunda en yetkin kurum ve koordinasyon sorumlusu olmalıdır.

16. Taşkınlarda en önemli cihazlar radar, otomatik gözlem istasyonu, tafiosondr gibi cihazlardır. Bu cihazlar MGM envanterinde bulunmasına rağmen etkin bir şekilde kullanılamamaktadır. Ayrıca hidrometeorolojik gözlem ağıımız yetersiz olup güncellenmelidir. Hidrometeorolojik ölçüm yapan elemanların ön lisans -lisans eğitimi olmalarının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Raporun tamamını okumak için

BOZKURT SEL AFETİ

Sebepleri ve Tespitleri

Bütün yönleriyle incelenmeye çalışılan sel afeti sonucu ortaya çıkan genel durum ve afetin meydana gelmesinin arkasındaki unsurlar irdelenerek detaylı olarak açıklanmıştır. Yapılan analizler, yerinde tespitler ve gözlemler sonucu oluşan çıkarımlar ve tavsiyeler aşağıda özet olarak sunulmuştur.

- Konvektif yapıda derinleşmiş bir meteorolojik sistem, aşırı yağışların bölgede gerçekleşmesi sonucunu doğurmuştur.
- Bölgede gözlemlenen ekstrem yağış değerleri, birçok istasyonda uzun yıllara dayalı kayıtlardaki maksimum yağış miktarlarını aşmıştır.
- Afetin oluşumunu doğrudan iklim değişikliğine bağlamak yanılgılara yol açacaktır. İklim değişikliğinden önce doğru yerleşim planlaması gündemde tutulmalıdır.
- Bölgede gerek yağış gerekse akış açısından ekstrem değer analizlerinin yeniden yapılması gerekmektedir.
- Topoğrafyanın dik yamaçlardan oluşması, eğimin yüksek olması, suya doymun zeminin 2. gün yağışların neredeyse tamamının yüzeysel akışa geçirmiş olması afetin boyutunu artırmıştır.
- Meskûn bölgede ıslah edilmiş dere yatağı üzerine inşa edilmiş köprülerin ayakları, enkesiti daraltılmış selle birlikte gelen rüsubatın ve tomrukların enkesiti tıkanmasıyla dere kabarak meskûn bölgelerde defalarca taşmasına neden olmuştur.
- Kabarma sonucu arkasındaki dinamik yüke dayanamayan köprüler yıkılarak zararın büyümesine neden olmuştur.
- Normalde Q500'lük debiyi taşıması beklenen enkesitin; rüsubat, erozyon ve tomruklarla köprülerin olduğu kesitlerin tıkanmasıyla planlandığı gibi çalışmadığı düşünülmektedir.
- Sağ ve sol sahil kagir duvarlarının kısmen veya tamamen yıkılması sonucu, yıkılan binaların temellerinin altlarının oyulmasının kolaylaştığı tespit edilmiştir.
- Sediment üzerine inşa edilen binalardan radye temelli ve perde duvarlı binanın sağlam olarak ayakta kaldığı,

tekil veya mütemadi temeller üzerine yapıldığı düşünülen ve temellerinin altında oyulma görülen binaların ya kısmen ya da tamamen hasar gördüğü tespit edilmiştir.

- Bölgede taşkın temelli olmayan bir düzensiz yapılaşma gerçekleştiği gözlemlenmiştir.
- Uydu fotoğraflarından anlaşıldığı üzere Ezine Çayı üst havzasından aşırı yağışlar sonucu çok büyük debide ve hızda sel geldiği, önüne kattığı tomrukları ve rüsubatı taşkın sonrası dere yatağına şehir merkezine bıraktığı halde kıyı çizgisini değiştirecek şekilde denizde delta oluşturduğu tespit edilmiştir.
- Özellikle Karadeniz Bölgesi'nde yağış anomalileri ile ilgili tahminlerin de öngörülmesi nedeniyle; vadi tabanlarında konumlanan yerleşimlerde mekansal risk analizi yapılması, yerleşimlerin kritik düzeyde riskli alanlarında dönüşüm ile daha güvenli alanlarda yeniden planlanması, can, mal ve kamusal hizmet güvenliğinin tesis edilmesi aciliyet taşımaktadır.
- Yerleşim yerleri içerisinde geçen derelerin ıslahının klasik kagir duvarlarla ya da beton kutu kesitlerle yapmak yerine, ekolojik ve sürdürülebilir bir yaklaşımla etrafları rekreasyon alanı olarak kullanılmak amacıyla boşaltılarak yapılması gerekir.

• Selin zararlarının en büyük etkisinin rüsubat kontrolünden kaynaklanmış olması gelecek sellerin önlenmesi için bölgenin uygun olması halinde üst havzalarda yapılacak tersip bentleri, taşkın koruma barajlarıyla meskun bölgelerdeki dere ıslahları ve imar uygulamalarının bütüncül olarak bilimsel katılımcı projelerle ortaya konması gerekmektedir.

• Sel/taşkın riskli alanlardaki inşaat faaliyetlerinin kısıtlanması, acil durum su tutma alanlarının/alternatif su yollarının belirlenmesi, yüzey akışında rüsubat kontrolü için gerekli doğal/yapısal çözümlerin kullanılması gibi mekânsal ve mühendislik uygulamaları bilimsel olarak ele alınıp, projelendirilip, uygulanması gerekmektedir.

• Sele dayanıklı yapısal (Binaların yükseltilmesi, zemin katların açık tutulması, suya dayanıklı yapı malzemelerinin kullanılması, sele dayanıklı yapı türlerinin kullanılması gibi) önlemlerle hasarın kontrol altında tutulması önem kazanmaktadır.

• Sel riski yönetiminde mekansal planlama önlemlerinin orta veya düşük sel riski taşıyan alanlar için rasyonel bir çözüm aracı olduğu, diğer yandan yüksek risk taşıyan alanlarda ise bu önlemlerde mekansal/yapısal çözümlerin daha bütünlüklü yaklaşımlarla ele alınması gerekmektedir.

Raporun tamamını okumak için

Bozkurt Taşkın Felaketi Değerlendirme Raporu

Benzer taşkınların afete dönüşmemesi için

İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi olarak yaşanan taşkın olaylarıyla ilgili olarak sürekli benzer açıklamaları yapmaktan üzüntü duyuyoruz. Her sağanak yağışın sonrasında ortaya çıkan görüntüler, yönetenler tarafından "afet" olarak nitelendiriliyor. Plansız, denetimsiz, keyfi yönetim anlayışının sonucu olan su baskınlarından doğan zararların faturasını halk canı ve malı ile ödüyor.

Yıllardır sürdürülen çarpık, plansız "kentleşme" çalışmalarının sonucunda karşılaştığımız bu sonuçlar sürpriz değildir. Dere ve taşkın yataklarının rant odaklı imar çalışmaları sonucu işgal edilmesi, betona ve asfalta dönüştürülmesi, kentleri yap-boz tahtasına çeviren plansızlık ve kentsel altyapı sisteminin geliştirilmemesi yaşadığımız su baskınlarının temel nedenidir. Kentlerimizin altyapısına, ulaşımına ve imarına ilişkin sorunların çözümünde bütünlüklü planlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Halkın vergileriyle yapılan yatırımların, öncelikli olarak kentlerde yaşayan yurttaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlamayı gözetmesi gerekmektedir. Altyapı, ulaşım, barınma sorunları

ivedilikle bilim ve tekniğin rehberliğinde katılımcı, şeffaf ve denetlenebilir bir yönetim anlayışıyla değerlendirilmeli ve kentlerin yapısal dönüşümleri bu çerçevede gerçekleştirilmelidir.

Su havzalarının bütüncül bakış açısıyla planlanarak, planların hayata geçirilmesi ve gerekli işletme bakım hizmetlerinin yürütülmesi, taşkınların oluşturacağı zararı azaltacaktır. Bu bağlamda; su havzalarının sahipsiz bırakılmaması, planlamadan işletmeye her aşamada kamu zararının en aza indirilme hedefiyle katılımcı biçimde denetimin sağlanması devletin görevleri arasındadır.

Taşkın erken uyarı sisteminin hayata geçirilerek taşkın esnasında tahliye planlarının uygulanması oluşacak taşkın tehlikesini en aza indirecektir. Söz konusu sistem ve planlar teknik olarak hayata geçirilebilir durumda olup gerekli bütçenin ve kurumsal koordinasyonun sağlanması gerekmektedir. Yaşanan bunca felakete rağmen devletin planlarında yer alan çalışmaların hayata geçirilmiyor olmaları düşündürücüdür.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan Taşkın Yönetim Planında öngörülen taşkın debilerinin mevcut dere ıslahından geçmeyeceğinin aşikâr

olmasına rağmen bu rapordan sonra dahi taşkın yatağında yapılaşmanın devam ettiği görülmektedir.

Bu aşamada aklımıza şu sorular gelmektedir:

- Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Taşkın Yönetim Planı”nın gereği yapılsaydı bu yıkım ve ölümler yaşanır mıydı?
- Dere yatakları düzenli olarak temizlense bu kadar rusubat birikir miydi?
- Taşkın olacağını öngörebildiğimiz ve özellikle bu taşkında hayati öneme sahip olduğunu gördüğümüz rusubat önleyici yapılar yapılmış olsaydı bu kadar can ve mal kaybı yaşanır mıydı?
- Islah edilmiş dere yatağının içerisinde dahi görülebilen yapılara nasıl izin verilebiliyor?
- Taşkın yatağında olduğu bilindiği halde bu bölgeleri nasıl imara açtınız ve nasıl ruhsatlandırdınız?

Bizler bu konuda kendi üzerimize düşen tüm sorumluluğu almaya, tüm katkımızı koymaya hazır olduğumuzu bir kez daha vurgulayarak yineliyoruz.

Kentlerimizdeki altyapı sistemlerinin ne kadarlık bir yağış karşısında sorunsuz bir şekilde işlevlerini yerine getirebildiğini, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve belediyeler tarafından yapılan çalışmalar sonucunda taşkın bakımından risk taşıdığı saptanan bölgelerin nereler olduğunu ve bu bölgelere yönelik neler yapıldığının/yapılacağının kamuoyuna düzenli olarak açıklamasını talep ediyoruz.

Bu ve buna benzer birçok taşkın olaylarından “alınacak önlemlerle” korunulabileceğini yetkililere tekrar hatırlatıyoruz.

İlgililerine ve kamuoyuna saygı ile duyururuz.

Raporun tamamını okumak için

11 Ağustos 2021

Batı Karadeniz

Sel Felaketi

Gözlenen hasarlar ve olası nedenlerinin değerlendirilmesi

Arazide hasar görmüş olan mühendislik yapıları başlıca aşağıdaki kategoriler halinde sınıflandırılabilir;

- Binalar,
- Köprüler ve Menfezler,
- İstinat yapıları,
- Yollar.

Bu başlıklarla ilgili değerlendirmelerimiz aşağıda sunulmaktadır.

Binalarda oluşan hasarların seviyesi dere yatağına olan yakınlıklarına göre çoktan daha aza doğru sınıflandırılabilir. Binalarda oluşan hasarların aşağıdaki farklı nedenlerle oluştuğu değerlendirilmektedir.

- Binalara yönelik saha çalışmamızın amacı, selin oluşumuna ve gelişimine bağlı olarak alandaki mühendislik yapılarında genel hasarları değerlendirmek olduğu için parsel ya da bina bazında hasar çalışmaları kapsamımız dışında bırakılmıştır.

İncelenen yıkık ve hasarlı yapıların tamamı dere kenarında ve taşkın yatağında olup, iri blok ve çakıl içerikli kumlu dere alüvyonu üzerine inşa edilmiştir. İslah edilen dere hattını belirleyen ve dereyi içine alan istinat yapılarının yıkılması ile duvarların hemen arkasındaki binaların oturduğu zemin, yüksek akış nedeni ile hızlı bir şekilde oyularak ortamdan taşınmıştır. Buna bağlı olarak, temel zemininin yapıyı taşıma kapasitesini tamamen ya da kısmen kaybetmesi sonucu üstyapıda göçmeye varan hasarlar oluşmuştur.

- Bozkurt ilçesinde sel suyunun debisi ve suyun yüksek hızı nedeniyle hidrolik kuvvetlerin yüksek olması ve ilave olarak sürüklenen ağaç, tomruk, sediment vb. kaba malzeme sebebiyle ilçenin doğu kesiminde yer alan pek çok binada taşkın seviyesi altında kalan dış duvarların yıkıldığı gözlenmiştir. Bu tür hasarın doğu kesiminde görece yoğun olma sebebinin ise batı kesimine göre daha düşük zemin kotuna sahip olmasıdır.

Selin etkilediği Bozkurt ve Ayancık ilçe merkezlerindeki köprü ve menfezlerde önemli hasarlar oluşmuştur. Taşkın sebebiyle tüm bu stabilite değerlerinde büyük değişiklikler oluşmuş ve istinat yapıları bazı yerlerde tamamen, bazı yerlerde kısmen işlevini kaybetmiştir. Oyulma etkisi dışında sel durumu için istinat yapıları bakımından olumsuz diğer etkiler aşağıda verilmektedir.

- İstinat yapılarına etkiyen büyük hidrodinamik basınçları sebebiyle yapılar her yönde stabilite sorunu yaşamıştır. Özellikle, sel sularının yüksekliği nedeniyle oluşan yüksek kaldırma kuvvetlerine bağlı olarak, istinat yapıları düşeyde stabilitelerini kaybetmiş ve temel zemin ile temaslarını kaybederek hareket etmişlerdir.

- Yine yüksek su seviyeleri nedeniyle temel seviyesinde zeminde efektif gerilme değerlerinde büyük miktarda azalma olduğu ve bu nedenle temel zemininin mukavemetini ve rijitliğini kaybetmiş olduğu değerlendirilmektedir.

- Bazı köprü geçişlerinin tıkanması baraj etkisi oluşturmuştur. Bu etki ile sel sularının dere yatağı dışına taşmasına bağlı olarak bazı istinat yapılarının artan hidrolik kuvvetler sebebiyle yıkılmış olması muhtemeldir. Bozkurt ilçesinin kuzey kesiminde bulunan betonarme konsol istinat duvarlarının enkazı bu görüşü desteklemektedir.

- Tüm bu mekanizmaların ayrı ayrı etkileri olmakla birlikte, hangi mekanizmanın hasar ya da göçme üzerinde daha çok etkili olduğu bölgesel olarak değişmektedir. Bu durum, ancak daha detaylı tetkiklerle belirlenebilir.

Şehirlerarası ve şehir içerisindeki yollarda da hasarlar oluşmuştur. Bu hasarların şiddetli yağışlardan dolayı menfezlerin yetersiz kalması neticesinde olduğu tahmin edilmektedir. Yollarda, dolgu şevlerindeki oyulmalar nedeniyle stabilite

sorunları oluşmuştur. Şehir içerisinde dere kenarlarında ıslah amacıyla inşa edilen istinat duvarlarının arkasındaki yollarda, istinat yapılarının yıkılması neticesinde tüm yol dolgusunun kaybolduğu görülmektedir.

4. ÖNERİLER

Ülkemizde gerçekleşen önceki sellerin de etkileri göz önünde bulundurularak zararların azaltılması için aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye'deki tüm havzalar için hazırlanmış ve altı yılda bir yenilenecek olan taşkın yönetim planlarına göre özellikle taşkın riski yüksek olan bölgeler için taşkın öncesi, taşkın sırası ve taşkın sonrası alınması gereken önlemlere uygun olarak planlama yapılması ve hayata geçirilmesi büyük önem arz etmektedir.

- Ülkemizde aşırı yağış alan ve taşkın yaşanması muhtemel bölgelerde, özellikle meskûn mahallerdeki mevcut tüm köprülerin hidrolik boyutlarının 500 yıl tekerrürlü taşkın debisine göre gözden geçirilmesi daha sonra karşılaşılabilecek hasarları azaltması açısından önem arz etmektedir.

- Havzada taşkın debisinin etkisini azaltmaya yönelik yapay gölet ve sel kapanı gibi "En İyi Yönetim Uygulamaları" ve sel ile birlikte taşınan katı maddenin kontrolü için mühendislik yapıları planlanmalı ve uygulanmalıdır.

- 500 yıllık tekerrür aralığına sahip yağışlar için Taşkın Tehlike Haritası ve buna bağlı olarak Taşkın Risk Haritası oluşturulmalıdır. Bu haritalar imar çalışmalarının ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Taşkın tehlikesi olan bölgelerde dere ve taşkın yatağındaki tüm yapılar için risk değerlendirme çalışması ivedilikle başlatılmalı ve gerekli önlemler alınmalıdır.

- Taşkın riski yüksek olan bölgelerde taşkın erken uyarı sistemi kurulması önem arz etmektedir.
- Taşkın konusunda halkın bilinçlendirilmesi ve farkındalığın oluşturulması için ilgili kamu kurumu ve yerel belediyeler tarafından taşkın öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gerekenler ile ilgili duyuru ve seminerler yapılması önerilmektedir.
- Öncelikle meskûn mahallerdeki köprülerden başlamak üzere köprü ayak ve temellerinde oyulmayı önleyici tedbirlerin artırılması gerekmektedir.
- Yine meskûn mahallerdeki köprülerden başlamak üzere eski ve yeni yapılacak köprülerin yaklaşım dolgularında, oyulmaya karşı gerekli tüm tahkimat yapılarının tesis edilmesi ve koruma altına alınması sağlanmalıdır.
- Tıkanarak baraj etkisine neden olan köprü ve menfezler yeniden planlanarak yeterli hava payını sağlayacak şekilde açıklıkları ve ayak yükseklikleri artırılmalıdır. Köprülerin tasarımında belli miktar ve ebattaki sürüklenen katı maddelerin geçirilmesi göz önüne alınmakla beraber orman vasfı yüksek olan bu tip bölgelerde akarsu üzerinde inşa edilecek köprülerin, taşkın sırasında gelecek olan suyu ve suyun beraberinde getirdiği yüzen cisimlerinin güvenli bir şekilde altından geçirebilecek şekilde boyutlandırılması sağlanmalıdır.
- Akarsu yataklarına inşa edilecek olan köprülerin üst yapılarının kemermütemadi tabliye gibi hiperstatik sistemlerden seçilmesine, köprü dayanım performansını artırabilmek amacıyla, özen gösterilmelidir.

- Özellikle sel riski yüksek olan bölgelerde, dere yatağı ıslahı amacıyla inşa edilen istinat yapılarının temel tasarımlarında derin temellerin tercih edilmesi değerlendirilmelidir.

- Taşkın tehlikesi yüksek olan bölgelerden başlanacak şekilde yol altında kalan menfezlerin boyutlarının yeterliliğinin kontrol edilmesi ve menfez içi temizliklerinin düzenli olarak yapılması gereklidir.

Saygılarımızla kamuoyuna duyurulur.

Raporun tamamını okumak için

T. C. Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Batı Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı Yönetici Özeti (Temmuz 2019)

2019 Raporu Felaket Geliyorum Demiş!

Batı Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından Yüklenici Akar-Su Mühendislik Müşavirlik LTD. ŞTİ. firmasına hazırlattırılmıştır.

Bu planın temel amacı, Batı Karadeniz Havzası'nda taşkın risklerinin belirlenmesi, değerlendirmesi ile taşkınların insan sağlığı, çevre, kültürel miraslar ve ekonomik faaliyetler üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerin azaltılmasıdır.

Bu planla aşağıda yer alan amaçlara ulaşılması hedeflenmektedir:

- Taşkınların insan sağlığı, çevre, kültürel miras, sosyal ve ekonomik faaliyet üzerindeki olumsuz etkilerinin birlikte dikkate alınarak azaltılması,
- Taşkın yönetiminin havza ölçeğinde planlanması,
- Taşkın yönetiminde kurumsal yetki ve sorumluluklar esas alınarak kuruluşların taşkın öncesi, taşkın esnası ve taşkın sonrasında koordineli bir şekilde birlikte çalışmasının sağlanması

- Kamuoyunun taşkın konusunda bilinç düzeyinin artırılması,
- Finansal kaynakların daha verimli ve etkin kullanımının sağlanması,
- Taşkın yönetiminde sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşların net olarak belirlenmesidir.

Bu amaçlara ulaşılarak Batı Karadeniz Havzasında;

- Sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi,
- Taşkın ovalarından elde edilecek faydanın maksimuma çıkarılması,
- Can ve mal kayıplarının azaltılması,
- Çevrenin, tarihi ve kültürel mirasın korunması hedeflenmektedir.

Batı Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı Yönetici Özeti (Temmuz 2019)

TAKİP PLANI TABLOSU											
Sıra No	Tedbirin Önceliği	Tedbir Grubu	Tedbir	Tedbirin Uygulanacağı Yer (İl/Yerleşimi)	Tedbirin Uygulanacağı Akarsu	Tedbirin Türü	Tedbirin Uygulama Zamanı	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Tedbirin Yasal Dayanağı	Uygulama Periyodu
37	Yüksek	Yatak Düzenlenmesi	Zonguldak İl Çayırına İleri Çayırına Sol Sahil yerleşimi içinden geçen Sol Sahil Yandere akarsu yatağının 600 metrelik bölümünde, sahilde Huzur Sk. ve Aydoğan Cengiz Sk. kesişiminden başlayarak İftan Caddesi ve Aydoğan Cengiz Sk. kesişimine kadar, 500 yıllık taşkın tekmir debisini geçirecek şekilde duvarların her iki sahilde en az 0.5 metre yükseltilmesi gerekmektedir.	Zonguldak/Çayırma Sol Sahil	Sol Sahil Yandere	Yapısal	Taşkın Öncesi	DSİ	-	-4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi -DSİ Kuruluş Kanunu No: 6200	2019-2023
38	Orta	Yatak Düzenlenmesi	Kastamonu İl Abana İlçesi İpe Merkezi yerleşimi içinden geçen Ezine Çayı akarsu yatağının 350 metrelik bölümünde, Mustafa Dical Sokak ve Hilmi Uzun Caddesi kesişiminden başlayarak sahilde kadar, 500 yıllık taşkın tekmir debisini geçirecek şekilde sol sahilde 5 metre yükseltilmesi Tag Tahkimat içinde olan gerekmektedir.	Kastamonu/Abana	Ezine Çayı	Yapısal	Taşkın Öncesi	DSİ	+	-4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi -DSİ Kuruluş Kanunu No: 6200	2019-2023
39	Orta	Yatak Düzenlenmesi	İpe merkezindeki dere ıslahı sırasında sağ sahildeki kanal duvarların sol sahildeki duvarlarından yaklaşık 1 m daha düşük yapılmıştır. İki dere birleşiminin 150 m manasında her iki sahilde de deneye anjım için açıklıklar bırakılmıştır. Kanal duvarları birleştirilmemiştir. Bu açıklıklardan taşan suları akarsuya dönmeyeceği için sağ ve sol sahil yerleşimlerinde ciddi taşkın riski olmaktadır. Bunun yanında yeni yapılan duvarların eski duvarlardan yaklaşık 1 m daha düşük kotta inşa edildiği görülmüştür. Sağ sahil seddelerinin 6500 delirisi geçirecek şekilde yükseltilmesi, iki dere birleşimin manasında Ezine Çayırı sol sahildeki kanal yüksekliklerinin yeterli olmadığı tespit edilmiş, sol sahil kanal duvarlarının yükseltilmesi, akarsu güzergahı boyunca duvar kanallarında süzmeisizlikler bulunduğu kimi yerlerde seddelerin kırılarak bozulduğu yada geri kalan sedde yüksekliklerinden daha düşük olan yerlerde seddelerin düzenlenmesi gerekmektedir.	Kastamonu/Bekir	Ezine Çayı - Maraş Çayı	Yapısal	Taşkın Öncesi	DSİ	+	-4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi -DSİ Kuruluş Kanunu No: 6200	2019-2023
76	Orta	Yatak Temizliği	Sinop İl Ayancık İlçesi İpe Merkezi yerleşimi içinden geçen Tınazlar Dere akarsu yatağının 795 metrelik bölümünde, 500 yıllık taşkın tekmir debisini geçirecek şekilde duvarların her iki sahilde en az 0.5 metre yükseltilmesi, akarsu yatağının 795 m ile bölümünde yatak temizliği gerekmektedir.	Sinop/Ayancık	Tınazlar Dere	Yapısal Olmayan	Taşkın Öncesi	DSİ	-	-4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi -DSİ Kuruluş Kanunu No: 6200	Sürekli
77	Orta	Yatak Temizliği	Sinop İl Ayancık İlçesi İpe Merkezi yerleşimi içinden geçen Sol Sahil 1 dereesi akarsu yatağının 415 metrelik bölümünde, 500 yıllık taşkın tekmir debisini geçirecek şekilde duvarların her iki sahilde en az 0.5 metre yükseltilmesi, akarsu yatağının 415 m ile bölümünde yatak temizliği gerekmektedir.	Sinop/Ayancık	Sol Sahil 1 dereesi	Yapısal Olmayan	Taşkın Öncesi	DSİ	-	-4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi -DSİ Kuruluş Kanunu No: 6200	Sürekli
78	Orta	Yatak Temizliği	Sinop İl Ayancık İlçesi İpe Merkezi yerleşimi içinden geçen Sol Sahil 2 dereesi akarsu yatağının 370 metrelik bölümünde, 500 yıllık taşkın tekmir debisini geçirecek şekilde duvarların her iki sahilde en az 0.5 metre yükseltilmesi, akarsu yatağının 370 m ile bölümünde yatak temizliği gerekmektedir.	Sinop/Ayancık	Sol Sahil 2 dereesi	Yapısal Olmayan	Taşkın Öncesi	DSİ	-	-4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi -DSİ Kuruluş Kanunu No: 6200	Sürekli

Raporun tamamını okumak için

İLİN GENEL TANIMI

GİRESUN, ANADOLU'NUN KUZEYDOĞUSUNDA, YEŞİL İLE MAVİNİN KUCAKLAŞTIĞI, KARADENİZ'İN İNCİ KENTLERİNDEN BİRİSİDİR.

Giresun 6931 km² kilometrekarelik yüz ölçümüne sahip, Türkiye yüz ölçümünün % 0,89'nu teşkil eder. Giresun'un 2014 yılı nüfusu 448.721'dir. Şehrin merkez ilçe nüfusu ise 140.231'dir.

İl Merkezi; Aksu ve Baltama vadileri arasında denize doğru uzanan bir yarımada üzerinde kurulmuş olup, bu yarımada'nın doğusunda ve 2 km. açığında Doğu Karadeniz'in tek adası olan Giresun Ada'sı bulunmaktadır.

Giresun iline bağlı 15 ilçe, 3 bucak, 548 köy, 153 mahalle bulunmaktadır.

Giresun ili 1920 yılına kadar Trabzon iline bağlı kalmış, bu tarihte müstakil mutasarrıflık, 1923 yılında il olmuştur.

1923 yılında Giresun ili, merkez, Tirebolu ve Görele ilçeleri ile bunlara bağlı Bulancak, Keşap ve Espiye bucaklarından ibarettir. 1933 yılında Şebinkarahisar ilinin kaldırılması sonucunda, Şebinkarahisar merkezi ve Alucra ilçeleri Giresun iline

bağlanmıştır.

1934 yılında Bulancak, 1945 yılında Keşap, 1957 yılında Espiye, 1958 yılında Dere-li, 1960 yılında Eynesil, 1987 yılında Piraziz ve Yağlıdere, 1990 yılında Çanakçı, Güce, Doğankent ve Çamoluk ilçelerinin kurulması ile ilçe sayısı 15 olmuştur.

COĞRAFİK DURUM

Karadeniz Bölgesinin Doğu Karadeniz bölümünde yer alan Giresun ili, doğusunda Trabzon ve Gümüşhane, batısında Ordu, güneyinde Sivas ve Erzincan, güney batısında yine Sivas illeriyle komşu olup, kuzeyi Karadeniz ile kuşatılmıştır.

Nüfus yoğunluğu kıyı şeridinde il ortalamasının üzerinde iken, bu oran, kıyı şeridinden iç kesimlere doğru gidildikçe belirgin bir şekilde il ortalamasının altına düşmektedir.

BİTKİ ÖRTÜSÜ

Doğal bitki örtüsü, iklim özellikleri ve yükseltiye bağlı olarak değişir. İklim koşullarında olduğu gibi doğal bitki örtüsünün dağılışında da ilin iki kesimi arasında farklar vardır. İlin kuzey kesiminde kıyı ovalarının ardındaki yamaçlar 800 m. yükseltiye kadar fındık bahçeleriyle kaplıdır. Giderek daha yükseklerle doğru kızılçam, kestane, gürgen, meşe ve kayınlara, 1600 metreden sonra köknar, ladin ve sarıçamlardan oluşan ormanlara rastlanır. Orman örtüsü 2000 metrede sona erer. Daha yüksek alanlarda Alp tipi gür çayirlerle kaplı yaylalar yer alır. Giresun Dağlarının güneyindeki Çoruh-Kelkit Vadi oluşuna bakan kesiminde ise, daha çok meşelerden oluşan kurakçıl ormanlar ve bozkır (step) bitkileri ön plana çıkar. İl arazisinin %25'i tarım alanı, %34'ü orman ve fundalık alan,

% 18'i çayır ve mera, %25'i tarım dışı araziden oluşmaktadır.

İKLİM ÖZELLİKLERİ

En çok yağış, ekim ve kasım, en az yağış ise mayıs ve haziran aylarında görülür. Yağışın en fazla düştüğü aylarda aylık ortalama yağış 140 mm.'yi aşarken, en az düştüğü aylarda 60 mm.'nin altına inmez. Yağışlı günlerin ortalama sayısı 184'tür.

TARIM & SANAYİ

Tarımsal olarak üretilen fındık önemli bir ürün olarak yer almaktadır. Tarımsal sektör olarak fındık işleme ve çay işleme tesisleri mevcuttur. Bu tarımsal sektörlerin yanında özellikle bölgemizin jeolojik yapısı ve akarsuların dinamiği bakımından kum-çakıl ocakları ve buna bağlı işletmeler ile nehir tipi Hidroelektrik Santralleri (HES), kurşun, çinko, bakır maden ocakları ve işletmeleri madencilik sektörü olarak ilin önemli sanayi kollarıdır.

ÇEVRE BAKANLIĞI 2015 RAPORU

SU VE SU KAYNAKLARI

İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ YÜZEYSEL SULAR - AKARSULAR

İl topraklarındaki akarsuların tümü, dağların dik yamaçlarından büyük bir hızla aktığından oluk biçimli derin vadiler oluşmuştur. İlin kuzey bölümünde, Giresun Dağları ile Kuzey Anadolu Dağlarının bazı kesimlerinden doğan çok sayıda akarsu vardır ve bu nedenle kıyı şeridi sık vadiler ağıyla yapılmıştır.

Karadeniz'e dökülen akarsular doğudan batıya doğru şöyle sıralanmaktadır;

Tirebolu İlçesinde Harşit Çayı, Espiye İlçesinde Gelevera Çayı ve Yağlıdere İlçesinde Yağlıdere Çayı, Merkez İlçede Aksu Deresi ve Baltama Deresi, Bulancak İlçesinde Pazarsuyu Deresi vardır. Bu su kaynaklarının su kaliteleri genellikle T1, A1 (Düşük tuz, düşük sodyum zararı) niteliğinde olup sulamaya uygundur. Aksu Deresinin debisi 117 m³/sn. Yağlıdere Çayının 96 m³/sn. ve Pazarsuyu Deresinin ise 46 m³/sn'dir.

Harşit Çayı (Doğankent Çayı): Giresun İli akarsularının en uzununu olup, 160 km'dir. Çayın debisi 232 m³/sn.dir. Gümüşhane il sınırlarındaki Vavuk Yaylası'ndan doğar. Günyüzü yakınlarında il topraklarına girer ve Tirebolu'nun doğusunda denize dökülür.

Gelevera (Özlüce) Çayı: Balaban Dağları'ndan doğar ve Espiye'nin doğusundan Karadeniz'e dökülür. Uzunluğu 80 km'dir.

Yağlıdere Çayı: Erimez dağından çıkan Çakrak, Akpınar, Ayvat, Sınırköy ve Hisarcık yörelerinin sularını topladıktan sonra, Yağlıdere'den geçer ve Espiye'nin batısında Karadeniz'e dökülür.

Aksu Deresi: Karagöl bölgesinden doğar. Kızıltaş, Sarıyakup, Pınarlar ve Güdül bölgelerinin sularını topladıktan sonra Merkez ilçenin doğu sınırında Karadeniz'e dökülür. Uzunluğu 60 km'dir.

Batlama Deresi: Çaldağ'ın batı yamacının güneyinde Bektaş Yaylası'ndan doğar ve merkez ilçenin batısında denize dökülür. Uzunluğu 40 km'dir.

Pazarsuyu Deresi: Karagöl ve Yürücek bölgelerinin sularının birleşmesiyle oluşur ve Bulancak'ın batısından denize dökülür. Uzunluğu 80 km'dir.

Kelkit Irmağı'na, Giresun İlinde kuzeydoğudan Şebinkarahisar ve Alucra havzalarının sularını toplayan Avutmuş Deresi katılır. Avutmuş Deresi kaynağını Gâvur dağlarının Kelkit vadisine yamaçlarından alır. Önce batıya sonra güneybatıya akarak Şebinkarahisar'ın doğusundan geçer ve Kelkit ırmağı ile birleşir. Avutmuş deresinin Alucra yöresindeki düzeyi 6-323 cm. arasında saniyede 0,3-300 m³/sn. arasında değişmektedir.

HESLER

Giresun ilinde 6446 sayılı EPK kapsamında toplam 64 adet hidroelektrik santral projesi geliştirilmiş olup, bunun 34 adet hidroelektrik santrali işletme durumunda ve 4 adet hidroelektrik santral projesi inşaat halinde devam etmektedir. Yıllık ortalama 1120,72 GWh enerji üretilmektedir.

Gelevera (Özlüce) Çayı

İBB 27-28 AĞUSTOS GİRESUN İLİ AFET İNCELEME RAPORU

KATILIMCILAR:

1- Şükrü GENÇ	Sarıyer Belediye Başkanı
2- Dr. Hasan AKGÜN	Büyükçekmece Belediye Başkanı
3- Muammer KESKİN	Şişli Belediye Başkanı
4- Murat YAZICI	İBB Genel Sekreter Yardımcısı
5- Selami TAŞER	İSKİ Genel Müdür Yardımcısı
6- Seyfullah DEMİRELİ	BB Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanı
7- Bülent AKKÖSE	İBB Yerel Yönetimlerden Sorumlu Başkan Danışmanı

“BU OLAY İNSANLARIN CAN VE MAL KAYBINA SEBEBİYET VEREN BÜYÜK BİR İNSAN HATASIDIR”

KAMU ZARARLARI:

- Çöken Yollar
- Çöken Köprüler
- İçme Suyu Hatları
- Elektrik Hatları
- İstinat Duvarları
- Çöken Menfezler
- Atık Su Hatları
- Yapılacak Kamulaştırmalar

VATANDAŞ ZARARLARI:

- Esnaf, Dükkan ve Malzeme
- Tarımsal Kayıplar (Bahçe ve Dere Kenarı Fındıklar)
- Ev ve İş yerlerinin İçine Çamur Dolması

HESAP EDİLEMİYEN ZARARLAR:

- Zaman ve Mesai Kaybı
- Çevresel Zararlar

ZİYARET YAPILAN AFET BÖLGELERİ:

- Dereli (En büyük zararın olduğu nokta)
- Doğankent (Jandarma aracının düştüğü nokta)
- Yağlıdere (En büyük ikinci zararın olduğu nokta)
- Soğukpınar (Dere Yatağında caminin yıkılıp minarenin kaldığı yer)

ZİYARET YAPILAN DİĞER YERLER:

- Kemal Aydın (Başsağlığı)
- Giresun CHP İl Başkanlığı
- Piraziz Belediye Başkanlığı
- Eynesil Belediye Başkanlığı
- Espiye Kaymakamlığı

RESMİ YAZI İLE TALEPTE BULUNAN BELEDİYELER:

- Soğukpınar (Kombine ve Muhtelif)
- Yağlıdere (Kombine ve Muhtelif)
- Üçtepe (JCB)
- Eynesil (Kombine Araç)
- Tirebolu (Kombine Araç)
- Piraziz (Kombine Araç)
- Görele (Kombine Araç)
- Doğankent (Kombine Araç)

GEZİLEN AFET BÖLGELERİ HAKKINDA:

- DERELİ İLÇESİNİ ETKİLEYEN SEL FELAKETİNİN NEDENLERİ:

Dereli İlçesi Mehmet Yumak Sokak'a paralel giden Akkaya ve Çağman çayları-nın Aksu Deresi ile kesişme noktasına yakın yerde, Akkaya Çayı üzerinde iki adet köprünün var olduğu, yağışla birlikte gelen sel teressubatının (ağaç, kum, çakıl, kaya vb.) eski köprü olarak adlandırılan köprünün altında birikerek baraj etkisi yarattığı, yağmur suyunun şiddetini artırması sebebiyle bu köprülerden eski olan köprünün bir bölümünün yıkılmasına sebep olduğu, böylece biriken sel suyunun baraj kapağı açılır gibi şehir merkezine girdiği ve Celal Müdür, Cumhuriyet ile Şehit Adnan Türker caddelerine bağlı tüm sokaklar üzerinde bulunan iş yeri ve bina-

lara 4 – 5 metre yüksekliğinde taş, çamur ve sel sularının yıkıcı hasar vererek can ve mal kaybına sebep olduğu görülmüştür.

Akkaya ve Çağman çayları ile Aksu Deresi'nin kesiştiği noktada bulunan yapıların dere kesitini daraltması sebebi-nin yukarıda bahsedilen yıkıcı hasarın artmasında önemli etken olduğu gözlemlenmiştir. Doğal dere kesitinin, şehir içindeki dere yamaçlarındaki dolgu üzerine yapılan binalar ve istinat duvarları ile daraltıldığı anlaşılmaktadır. Özellikle de iki derenin şehir içinde kesiştiği nokta-nın deltasına yapılan büyük (Resimlerde mavi olarak görülen) binanın sebep olduğu gözlemlenmiştir.

DOĞANKENT'TE YOL ÇÖKMESİ SONUCU JANDARMA ARACININ SELE KAPILMASININ NEDENLERİ:

Mursal Deresi'ni, Harşit Çayı'na Giresun ve Gümüşhane'ye bağlayan karayolunun altından geçen menfez ile istinat duvarlarının, yaşanan sel felaketi sebebiyle çökmesi neticesinde can ve mal kayıplarının yaşandığı görülmüştür.

Bu felaketin yaşanmasına sebep olan menfezin ve dolayısı ile yolun çökmesinin nedeni, Harşit Çayı'nın bu noktasında bulunan taş ocaklarının usulsüz ve plansız olarak iş makineleri ile kum ve çakıl malzemesini dereden çıkarttığı bu nedenle menfezin altının boşaldığı yoğun yağışa dayanamayan menfez ve istinat duvarlarının da çökerek can ve mal kaybına sebebiyet verdiği gözlemlenmiştir.

Yapılan menfez ve istinat duvarlarının yapım tekniğine uygun olmadan özellikle de zemin değerlendirme raporlarından uzak olduğu gözlenmiştir. Şöyle ki; gelen sel suları bu sanat yapılarının temelini altına girerek duvarları ve menfezi yıkmıştır. Hâlbuki derenin böyle bir suyunu getirebileceği bilinmekte ve buna göre önlem alınması gerekmektedir. Ayrıca yukarıda bahsedildiği gibi menfez ve istinat duvarlarının altından kum çakıl alınması da sanat yapılarının yıkımını hızlandırmış olup, bölgedeki dere içerisinde faaliyet gösteren tüm kum çakıl ocaklarının ruhsatlarının ve ÇED raporlarının olup olmadığının araştırılması, varsa da kimler tarafından verildiğinin ortaya çıkarılması gerekmektedir.

ESPIYE SOĞUKPINAR'I ETKİLEYEN SEL FELAKETİNİN NEDENLERİ:

Sel felaketinin yaşandığı Espiye Soğukpınar yolu, dere yatağı üzerindeki çarpık yapılaşma ve istinat duvarları ile dere kesitinin daraltılmasına ilaveten HES baraj kapaklarının zamansız açılması neticesinde dere boyunca denize kadar olan mesafede var olan köprü, menfez, yol, istinat duvarları, Yeşilköy Mahalle Cami ve HES yapılarının yoğun sel sularına dayanamayarak yıkıldığı, ağır hasar aldığı ve vatandaşların yoğun ölçekte fin-dık zayıyatının olduğu gözlemlenmiştir.

Soğukpınar beldesi içindeki yolların bir kısmının vatandaşlar tarafından betonlandığı menfezlerinin ve yağmur suyu tahliyesi için yer yer beton borular ile imalatlar yapıldığı gözlemlenmiştir. Özellikle beton yol yapılan yerlerde herhangi bir hasarın olmadığı tespit edilmiştir. Ancak yamaçlardaki yağış anında su taşıyan küçük dereciklerin doldurularak bahçe ve düz alan oluşturulmasından dolayı bu yerler yoğun yağışa dayanamayıp küçük heyelanlara sebebiyet vermiştir.

YAĞLIDERE'Yİ ETKİLEYEN SEL FELAKETİNİN NEDENLERİ:

Sel felaketinin yaşandığı Yağlıdere yolu, dere yatağı üzerindeki çarpık yapılaşma ve istinat duvarları ile dere kesitinin daraltılmasına ilaveten iki adet HES baraj kapağının zamansız açılması neticesinde dere boyunca yolların alt ve üstyapısı ile köprülerin hasar gördüğü ve vatandaşların yoğun ölçekte fındık zayıtının olduğu gözlemlenmiştir.

İlçeye içme suyu sağlayan ishali hattının ve kaynak deposunun heyelan sonucu zarar görmesi ve mahalle yollarındaki istinat duvarlarının çökmesi genel olarak zararlar arasındadır. Ayrıca ilçe merkezine uzak olan 9 adet köyün mahalle yapılarak hizmet verilmeye çalışılması belediyenin altından kalkamadığı bir durumdur.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NDEN TALEPTE BULUNAN BELEDİYELER:

- Görele Belediyesi (AK Parti)	Kanal Açma Kombine Araç Görevlendirme
- Doğankent Belediyesi (AK Parti)	Kanal Açma Kombine Araç Görevlendirme
- Yağlıdere Belediyesi (MHP)	Kanal Açma Kombine Aracı ve Muhtelif İhtiyaç
- Yağlıdere Üçtepe Belediyesi (MHP)	Bir Adet Hibe JCB İş Makinesi
- Espiye Soğukpınar Belediyesi (CHP)	Kanal Açma Kombine Aracı ve Muhtelif İhtiyaç
- Tirebolu Belediyesi (CHP)	Kanal Açma Kombine Araç Görevlendirme
- Eynesil Belediyesi (CHP)	Kanal Açma Kombine Araç Görevlendirme
- Piraziz Belediyesi (CHP)	Kanal Açma Kombine Araç Görevlendirme

Türkiye Belediyeler Birliği Kurucu Başkanı ve Encümen üyesi Dr. Hasan AĞÜN yapılan görüşmelerde Giresun'un afet bölgesi olması sebebiyle yapılacak ilk **TBB Encümen Toplantısı**'nda belediyelerin araç ihtiyaçlarının öncelikle karşılanacağını ifade etmiştir.

Talepte bulunan belediyelerin resmi yazıları dosya ekinde mevcut olup, bu taleplerden **Kanal Açma Kombine Araç** talepleri afetin meydana gelmesini müteakip derhal iki aracın yola çıkarılması ile hizmete başlanılmış ve talepte bulunan 7 belediyemizin de talepleri karşılanmak üzere programa alınmıştır.

Bu belediyelerden **Tirebolu, Yağlıdere ve Doğankent**'in işlemleri tamamlanmış olup, Eynesil, Piraziz ve Görele de bu haftadan itibaren hizmete başlanacaktır. Ancak Kanal Açma Kombine Aracının büyük, **Espiye Soğukpınar** Belediyesi'nin yollarının ise afet sonrası uygun olmaması nedeniyle geçiş yapılamadığından hizmet verilememektedir.

Talep edilen diğer muhtelif ihtiyaçların karşılanması eylül ayında yapılacak **İBB Eylül Ayı Meclis Toplantısı**'nda gündeme alınarak değerlendirilecektir.

BÖLGEDEKİ HES'LER İLE İLGİLİ GENEL BİLGİ:

- **Tirebolu Harşit Çayı** Üzerinde bulunan çakıl ocaklarından aşırı ve kontrolsüz malzeme alınması dere yatağı kotunu 25 ile 30 metre düşürmelerinden dolayı olası bir doğal sel afetinde dere yatağını yana doğru açacağından toprak suyla birlikte Harşit çayının denizle birleştiği yerdeki 10 bin kişinin yaşadığı **Demircili Mahallesi** ve **Körliman Mahallesi**'ni basma riski büyüktür. Bu da büyük mal ve can kayıpları riskini artırmaktadır ivedi acil önlem alınmalıdır.

- **Tirebolu Doğankent Torul Yolu** Üzerinde altı boşalan menfez köprü viyadüklerin riskli olanları için acil önlemler alınmalıdır.

- Bölgedeki HES'lerin doğaya verdiği zararlardan biri de son 10 yılda köylerde bulunan içme su kaynaklarının kuruması. HES tünelleri geçtiği bölgedeki yeraltı ve yerüstü içme suyu su kaynaklarını kuruttu.Bölgede bulunan çoğu köylerin su depolarına an itibariyle su tankerleriyle su takviyesi yapılmaktadır.

- Bölgede **Gelevera Deresi, Kavraz Deresi, Yağlıdere, Harşit Çayı** üzerinde yapılan barajlardan kaynaklı son 10 yılda bölgeye düşen yağış miktarı 2-3 kat artmıştır. Bölgenin %70 - %80 eğimli

olmasından kaynaklı toprak kayması ve heyelanları bölgede artırmış, son 10 yılda milyonlarca metreküp verimli toprağın yok olmasına, mal ve can kayıplarına neden olmuştur. Baraj bölgelerinin aşırı yağış aldığı uzmanlar tarafından da bilinmektedir. Barajlar ve HES'ler bölgede ekolojik yapıyı bozmuş bölgede felaket risklerini artırmıştır.

BÖLGEDEKİ HES SAYILARI:

- DSİ 2016 Yılına kadar olan verilerine göre Giresun toplamında Devlet HES'i 1970'lerde yapılmış 1 adet 74.50 megavat daha sonra özelleşmiştir. Özel sektöre ait ise 38 adet HES bulunmaktadır.
- Tirebolu Harşit çayı üzerinde **2 baraj** ve **3 tünel HES**,
- Dereli ilçesi, Aksu Deresi üzerinde **10 HES**,
- Bulancak ilçesinde **6 adet** ve İnşaatı devam eden **2 adet toplam 8 adet HES**, Yağlıdere üzerinde **7 adet HES** ve **1 Karavacık Yaylası Barajı**,
- Gelevera Deresi üzerinde **2 adet HES** ve **1 adet baraj**,
- Kavraz Deresi üzerinde **1 adet baraj**,
- Şebinkarahisar ilçesinde **2 adet HES**,
- Alucra ilçesinde ise **2 adet HES** bulunmaktadır.

HES'LERİN SEL TAŞKINLARINA ETKİSİ:

- Dere yataklarının su debisi yeterli olmaması nedeni ile barajda toplanan su daha yüksek kota taşınmakta, bunun için yapılan imalatların tamamı sırasında DOĞA TAHRİBATI oluşmakta (Yamaçlarda) kuvvetli yağış sırasında buralardan oluşan toprak kayması, dere yataklarının dolmasına, dere suyunun kabarmasına, köprü, viyadük vb. gibi yapıların altının dolmasına, tıkanmasına neden olmaktadır.

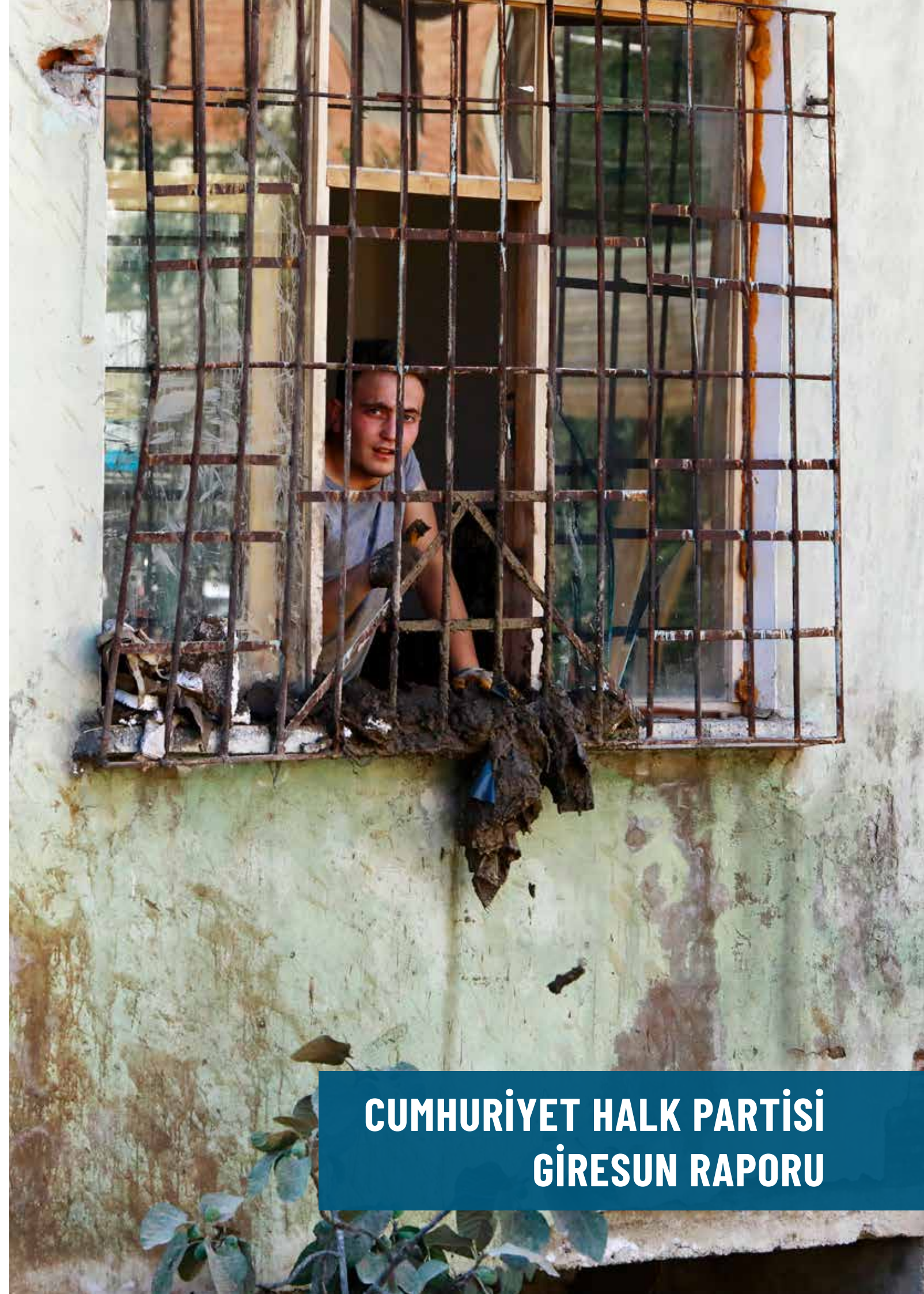
- HES İnşaatlarının projelendirilmesi sırasında yeterli veri analizi ve oluşabilecek risklerin dikkate alınmaması, artan SU YÜKÜ'nü karşılayacak mukavemette yapılmaması nedeniyle tesislerin yıkılması gündeme gelmiştir. TEKNİK YETERSİZLİK (Fotoğraflarda detaylı gözükmemekte)

- HES'lerde aşırı yağış sonrası taşınan doğal malzemeler (taş, toprak, ağaç vb.) ve suların aşırı yükselmesi ile baraj gövdesinde oluşabilecek yıkılma riskine karşı BARAJ KAPAKLARI'nın ani açılması DERE SUYU'nun aşırı artması taşkınlara, yıkımlara neden olmuştur.

Ulaştırma Bakanı ile Dereli'de görüşme.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
GİRESUN RAPORU

CHP HEYETİ'NİN GİRESUN RAPORU

KÖPRÜ KALDIRILMADI

“Erdoğan’ın sözünü ettiği ‘Yıkılması gereken köprü’, zamanında kaldırılmış olsaydı, şiddetli yağmur Dereli’yi vurmayacaktı.”

ASKERLER ŞEHİT OLMAZDI

“CHP’li Cebeci’nin 2019’da İl Genel Meclisi Başkanlığı’na verdiği dilekçe işleme konulsa ve gereği yapılırsa beş asker şehit olmayacaktı.”

FACİA BAĞIRARAK GELDİ

“Facia bir kez daha bağırarak geldi” tespitleri dikkat çekti. CHP heyeti, Giresun için afet bölgesi kararı alınması, sakınım planlaması yapılması gibi önerilerde bulundu.

Sel felaketi dolayısıyla Giresun'a giden CHP heyeti, incelemelerindeki tespit ve önerileri raporlaştırdı. Raporda; "Erdoğan'ın sözünü ettiği 'Yıkılması gereken köprü', zamanında kaldırılmış olsaydı, şiddetli yağmur Dereli'yi vurmayacaktı", "CHP'li Cebeci'nin 2019'da İl Genel Meclisi Başkanlığı'na verdiği dilekçe işleme konulsa ve gereği yapılırsa beş asker şehit olmayacaktı", "Facia bir kez daha bağırarak geldi" tespitleri dikkat çekti. CHP heyeti, Giresun için afet bölgesi kararı alınması, sakinim planlaması yapılması gibi önerilerde bulundu.

Giresun'da etkili olan sağanak yağış nedeniyle meydana gelen sel ve heyelan felaketinde can kaybı 9'a yükseldi. Şiddetli yağış sonrası ilçeler nehre döndü, araçlar sel sularına kapıldı. CHP Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu'nun talimatıyla, CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun ile CHP Doğa Hakları ve Çevreden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ali Öztunç koordinesinde bir heyet oluşturuldu. Heyette; Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı ve Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Giresun Milletvekili Necati Tıgılı, İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan, Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu, Sinop Milletvekili Barış Karadeniz, Samsun Milletvekili Kemal Zeybek, Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ile Ordu örgüt yönetici ve üyeleri yer aldı. Heyet, 23-24 ve 25 Ağustos'ta Giresun Dereli, Doğukent, Yağlıdere, Tirebolu, Espiye ve Ordu Gülyalı'da incelemeler yaptı; selde yaşamını yitiren yurttaşların ailelerini ziyaret etti.

Bu incelemeler sonrası oluşturulan raporda, bölge ile bölgede yaşanan felaket hakkında tespitler ve öneriler yer aldı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Giresun Vali-

liği yetkilileri tarafından inceleme yapıldığı ancak ortaya çıkan zarara ilişkin tespitlerin kamuoyunda paylaşılmadığı belirtilen raporda, öne çıkan tespit ve öneriler şöyle:

ERDOĞAN'IN SÖZÜNÜ ETTİĞİ KÖPRÜ KALDIRILSAYDI, YAĞMUR DERELİ'Yİ VURMAYACAKTI: Dereli'de bulunan 241 esnafın 221'inin dükkkanı tamamen yok oldu, kamu binaları da büyük zarar gördü. Dereli'de iki köprünün üst üste yapılması sele neden oldu. Yıllardır var olan eski köprünün hemen üstüne bir süre önce yeni bir köprü yapıldı ancak eski köprü kaldırılmadı. Dağdan dereye gelen şiddetli yağmur, üst üste iki köprünün olduğu bölgede birikti. Sel suyu ile birlikte gelen ağaçlar baraj etkisi yarattı. Yağmur suyunun şiddetini arttırmıştı. Bundan sonra bu köprülerden eski olan köprünün bir bölümü dayanamayarak yıkıldı. Böylece biriken sel suyu baraj kapağı açılır gibi şehir merkezine girdi ve önüne gelen her şeyi yıkıp götürdü. Eski köprü kaldırılmadığı için bu facia yaşandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözünü ettiği 'Yıkılması gereken köprü', zamanında kaldırılmış olsaydı, şiddetli yağmur Dereli'yi vurmayacaktı. Kayıpların çoğu da Dereli'de yaşandı.

Dilekçe işleme konulsaydı, beş asker şehit olmayacaktı: Tirebolu – Doğankent arasındaki Harşıt Vadisi'nde bulunan menfezin sel nedeniyle çökmesi beş askerin şehit olmasına neden oldu. Dereden 25-30 metre yüksekteki menfez, sel suyunun 30 metrenin üstüne çıkması nedeniyle çöktü. Menfezin alt kısmında bulunan çakıl ve kum, bölgede bulunan ocak işletmecileri tarafından yıllardır alınınca menfezin alt kısmı boşaldı. Bu durumu tespit eden CHP'li İl Genel Meclisi üyesi Ömer Cebeci, 4 Temmuz 2019 tarihinde İl Genel Meclisi Başkanlığı'na dilekçe vererek burada inceleme yapılmasını ve bu menfezin güçlendi-

rilmesini istedi ancak AKP'li İl Genel Meclis Başkanı Ahmet Şahin bu dilekçeyi işleme koymadı, sadece bilgi amaçlı olarak üstüne 'Vali bey AFAD'a talimat vermiş' notu düştü. Şayet 2019 yılındaki bu başvuru işleme konsa ve gereği yapılırsa askerler bu menfezin yıkılmasından dolayı şehit olmayacaktı. Facia bir kez daha bağırarak geldi. Sel sonucu Doğankent İlçesi'nde 32 iş yeri ile bir ticari taksi; Yağlıdere İlçesi'nde 6 iş yeri kullanılamaz hale geldi.

TEDBİRSİZLİK ZARARIN BOYUTLARINI ARTIRDI

Afet öncesinde önleyici tedbirler almayan idare, afet sırasında da zamanında ve işlevli araçlarla müdahale etmedi. Böylelikle zararın boyutlarının artmasına sebebiyet verdi. Yağış öncesinde uyarı yapılan yurttaşların güvenli böyle sevk edilmesine yönelik tedbirler alınmadı.

YANLIŞ YAPILAŞMA VE HES'LER FELAKETİ TETİKLEDİ: Giresun'da faaliyeti devam eden HES sayısı 38. Bunların 35'i Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimini Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında. Üretim lisansına sahip HES

sayısı ise 48. teşvik amacıyla işletilen YEKDEM mekanizması üzerinden alım garantisi sunularak kamu kaynaklarından firmalara pay sağlanıyor. Bu nedenle, aynı vadi içerisinde birden fazla HES projesi kurulabiliyor. İnsan kaynaklı doğa tahribatları, yanlış imar ve yapılaşma politikaları, yanlış su yönetimi politikaları, HES'ler ve dere ıslah çalışmaları, bu felaketleri tetikliyor.

SAKINIM PLANLARINA İHTİYAÇ VAR:

Giresun'daki yurttaşların 'Afetzedede' kabul edilmesi gerekiyor. Mağdur olan yurttaşların kamusal yardım ve hizmetlerden eşit faydalanmalarını sağlayacak koşullar sağlanmalı, bu bağlamda gerekli kanun değişiklikleri yapılmalı. Doğa olaylarının bir afete dönüşmesini engellemek için bir takım sakınım planlama adımlarına ihtiyaç var. Bu bağlamda, çevre düzeni planlarının sakınım planlarına göre yeniden geliştirilmesi gerekiyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan Karadeniz İklim Eylem Planı'nda, Karadeniz Sahil Yolu ve bölgedeki yapılaşma, dere yataklarındaki imar uygulamalarının aşırı doğa olaylarını tetiklediği dile getirildi ancak dere yatağı üzerinden yapılan yol uygulamaları dışında TOKİ gibi kurumlar da dere yataklarında yapılar inşa etti. Karadeniz İklim Eylem Planı da mevcut yapılaşmaların yıkılarak yeni yapılaşma-inşaat alanlarının oluşturulmasından başka bir çözüm getirmiyor.

KANUN DEĞİŞİKLİĞİ GEREKİYOR: Giresun için 'Afet bölgesi' kararı alınmalı. Afet bölgesi gereğince il geneli için meydana gelen ve genel hayata etkili olan sel afeti nedeniyle oluşan mağduriyetlerin giderilmesi, ilin normal yaşamına dönebilmesi ve iyileştirilebilmesi, tüm mağdurların eşit olarak kamu yardım ve hizmetlerinden faydalandırılabilmesi için kanun değişikliği yapılması gerekiyor.

İKLİMLE UYUMLU YERLEŞİM PLANINA

GEÇİLMELİ: İklim krizini derinleştiren ormansızlaştırma, orman alanlarının tarım alanlarına dönüştürülmesi, dere yataklarının değiştirilmesi, imara açılması, dolgu alanları yaratılması gibi çarpık kentleşme-yerleşme politikaları terkedilmeli, doğa ile uyumda yöredeki kültürel miras ve kadim bilgi de esas alınarak doğayla ve iklimle uyumlu yerleşim pratiklerine geçilmeli. Selden zarar gören yerleşim alanları ve yurttaşlara herhangi bir ayırım

gözetmeksizin eşit hizmet sunulmalı, mağduriyetleri oranında eşit koşullarda kamu hizmetlerinden yararlandırılmaları sağlanmalı.

İhmaller tespit edilmeli, suç duyurusunda bulunulmalı: Sel sonrasında evleri oturulmaz hale gelen mülkiyet sahibi ve kiracı yurttaşlara barınma imkânları sunulmalı; zararları tazmin edilmeli, eşya ve kira yardımı yapılmalı. Sel felaketi öncesi ve sonrasındaki ihmaller tespit edilerek ilgili kişi ve kurum yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunulmalı.

DERELİ

BAŞKANLAR NE DEDİ?

SARIYER BELEDİYE BAŞKANI ŞÜKRÜ GENÇ:

GÖZ GÖRE GÖRE..!

Yaşanan felaket sürpriz değil. Gördüğümüz manzara büyük bir ibret ve dersler taşıyor. Burada sadece Giresun değil, Samsun, Ordu, Trabzon, Rize, Artvin illerinde bu felaketleri sürekli yaşıyoruz.

Karadeniz illerine hayat veren derelerin felakete dönüşmesini engellemek yerine, zemin hazırlanıyor.

Biz maneviyatı yüksek bir toplumuz. Kaderciyiz ama her şeyi kadere bağlamak doğru değil. Aklımızı kullanarak, kendimize göre bir yaşam alanı belirlemeliyiz.

Karadeniz'in riski çok yüksek biliyoruz. Biz bu riskleri en aza indirecek şekilde önlemler almak zorundayız. Teknoloji çok gelişti, okumuş donanımlı insanımız da var. Burada öncelikle acil ihtiyaçların karşılanması gerekiyor. Geçmişte olduğu gibi 3 gün sonra bu vahim tablonun unutulmaması; vatandaşın, esnafın ve yerel yöneticilerin yalnız kalmaması gerekiyor.

Vurgulanması gereken şu, vatandaşımızın ve esnafımızın kaybı var. Acil eylem planı hazırlanarak, zararlar karşılanmalı.

**BÜYÜKÇEKMECE BELEDİYE
BAŞKANI HASAN AKGÜN:**

KENDİMİZ YAPTIK..!

Kendi ellerimizle bu zararı verdik, doğa bize bir şey yapmadı. Derenin akışı doğru yönde planlansaydı, buraya imar verilmeseydi hiçbir vatandaşımızın burnu kanamazdı.

ŞİŞLİ BELEDİYE BAŞKANI MUAMMER KESKİN:

TEK YOL KÖKLÜ ÇÖZÜM..!

Buraya gelmeden önce düşündüğümüz, bildiğimiz bir tabloyla karşılaştık. Uzun yıllardır Karadeniz'in temel sorunu bu zaten. Yöneticilik görmezden gelmek değildir. Bu tür yerlere bu tür izinleri ve-

rirsenez, üç kuruş para kazanacağız diye halkın sorununu görmemiş olursunuz. Bizim yapacağımız yardımlar elbette önemli ama bu sorundan kurtulmanın tek yolu köklü çözümler üretmektir.

İBB GENEL SEKRETER YARDIMCISI MURAT YAZICI:

GİRESUN İÇİN NE GEREKİYORSA YAPILACAK

Giresun Valiliğine başvuru yaptık ve İBB olarak yanlarında olduğumuzu, her türlü yardımı yapacağımızı kendilerine bildirdik. Ama bununla yetinmeyerek, çok değerli belediye başkanlarımızla birlikte buraya geldik. Olayları yerinde tespit etmek istiyoruz. Bu tespit sadece Dereli ilçesi ile sınırlı kalmayacak, diğer etkilenen yerleri de ziyaret edeceğiz. Oralarda

da tespitlerde bulunacağız dönüşte de başkanımıza sunacağımız raporla birlikte ekiplerimiz burada neleri iyileştirebilecek, ne katkı verebileceğiz onun çalışmalarına başlanacak. Yalnız şu noktayı bir daha vurgulamak istiyorum buraya gösterilecek bir haftalık ilgiden sonra yine dönüp hayatımıza devam edersek biz bu sorunları yaşamaya devam ederiz.

1. GÜN PROGRAMI

DERELİ YOLU İNCELEME

DOĞANKENT

DERELİ

DERELİ

DERELİ

DOĞANKENT

Sel öncesi ve sonrası.

Stratejik İran Yolu: Beş jandarmanın şehit düştüğü yer. Dokuz yıl boyunca dereden malzeme çalınmış.

2. GÜN PROGRAMI

YAĞLIDERE

SOĞUKPINAR

GELEVERA DERESİ

GELEVARA (ÖZLÜCE) DERESİ

MEDYA VE İLETİŞİM OFİSİ TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.